

อ น า ถ ปิ ณ ทิ ก เ ศ ร ษ ฐิ
(ทรัพย์สินหมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

บัณฑิตทั้งหลายย่อมไม่ประพฤติกกรรมอันเป็นบาป
เพราะเหตุแห่งความสุขของคน ถูกทุกข์กระทบแล้ว แม้จะ
พลาดพลั้งลงไป ก็สงบอยู่ได้ไม่ละทิ้งธรรม เพราะความรัก
และความซัง

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๑

ช่วงเวลาที่มีคุณค่าคือ เวลาที่เราจะได้เพิ่มเติมความสุข
ความสำเร็จให้แก่ชีวิต ด้วยธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
อันเป็นสัจธรรมที่นำมาซึ่งความสุข และหลุดพ้นจากความทุกข์
ทั้งมวล ทุกวันนี้นัมนุญยกำลังสับสน ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม อะไรคือ
เป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต เมื่อไม่ได้ฟังธรรมของพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้า ชีวิตจึงต้องเวียนวนอยู่ในกระแสแห่งความทุกข์ระทม
เหมือนถูกตรึงด้วยเครื่องพันธนาการ ยากจะสลัดออกได้ ต่อเมื่อ
ได้ฟังพระสัทธรรม จึงจะเข้าใจความเป็นจริงของชีวิต และ
สามารถสร้างคุณค่าให้แก่ชีวิตได้อย่างแท้จริง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ฎริปัญหา-
ชาดก ว่า

“น ปณฺธิตา อตฺตสุขสฺส เหตุ
ปาปานิ กมฺมานิ สมาจฺรณฺติ
ทุกฺเขน ผุฏฺฐา ขลิตาปิ สนฺดา
ฉนฺทา จ โทสา น ชนฺติ ธมฺมํ

บัณฑิตทั้งหลายย่อมไม่ประพฤติกกรรมอันเป็นบาป
เพราะเหตุแห่งความสุขของตน ถูกทุกข์กระทบแล้ว แม้จะ
พลัดพลั้งลงไป ก็สงบอยู่ได้ไม่ละทิ้งธรรม เพราะความรัก
และความซัง”

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๒

การสร้างบารมีเป็นหน้าที่หลักของเราในการเกิดมาแต่ละภพแต่ละชาติ และในระหว่างการสร้างบารมี บางครั้งเราอาจประสบความยากลำบากและอุปสรรคต่างๆ ซึ่งถือเป็นเรื่องธรรมดา เพราะหนทางแห่งการสร้างบารมีมิได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจะหล่อหลอมให้เราจิตใจที่เข้มแข็งและเป็นเครื่องทดสอบกำลังใจว่า เรามีหัวใจของยอดนักสร้างบารมีเต็มเปี่ยมแค่ไหน สำหรับผู้มีอุดมการณ์ที่มั่นคง มีมรรคผลนิพพานเป็นแก่นสาร จะไม่หวั่นไหวในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพราะอุปสรรคเหล่านั้นมิไฉนเพื่อทดสอบ และส่งเสริมการสร้างบารมีของเราให้เข้มข้นยิ่งขึ้น หากเราไม่หวั่นไหว อุปสรรคย่อมไหวหวั่น และย่อท้อต่อเราไปเอง

ทุกภพทุกชาติที่สร้างบารมี พระบรมโพธิสัตว์ท่านเอาชีวิตเป็นเดิมพันเสมอ แม้ประสบอุปสรรคนานัปการ พระองค์ไม่เคยคิดท้อแท้หรือเบื่อหน่ายคลายความเพียร และไม่ยอมให้ชีวิตว่างเว้นจากการสร้างบารมี จะแสวงหาบุญตลอดเวลา หากมีปัญหา ท่านจะตั้งสติมั่นใช้ปัญญาแก้ไข ในที่สุดพระองค์ก็ฝ่าฟันเอาชนะอุปสรรคเหล่านั้นได้ทุกครั้ง จนได้มาเป็นพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา

ยอดนักสร้างบารมีที่แท้จริงจะไม่เสียเวลามานึกถึงสิ่งที่

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๓

ทำให้ท้อแท้ หรือวิตกกังวลใดๆ ทั้งสิ้น จะไม่ยอมให้อุปสรรคมาเป็นกำแพงขวางกั้นการสร้างบารมี แต่จะมองข้ามอุปสรรคเหล่านั้น และหากรู้ว่าวิธีการใดเป็นไปเพื่อความบริสุทธิ์หลุดพ้น แม้ด้วยชีวิตท่านก็ยอมแลกได้ เพราะฉะนั้นจึงไม่มีสิ่งใดขัดขวางการสร้างบารมีของท่านได้ “เมื่อใจใหญ่ โลกก็เหลือใบนิดเดียว”

พวกเราทุกคนเป็นยอดนักสร้างบารมี มีใจของพระบรมโพธิสัตว์ที่ปรารถนาจะเห็นชาวโลก และสรรพสัตว์พ้นจากความทุกข์ เมื่อเราได้อัตภาพของความเป็นมนุษย์ พร้อมทั้งจะสร้างบารมีได้ดีที่สุดเช่นนี้แล้ว ไม่ควรอย่างยิ่งที่ปล่อยโอกาสดีนี้ให้ผ่านไป ควรใช้โอกาสนี้สร้างบารมีให้เต็มที่ โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก ให้เอาอย่างนักสร้างบารมีในกาลก่อนที่มีใจมั่นคงยิ่งกว่าขุนเขา แม้มีผู้มาบอกให้เลิกทำความดี และแม้จะประสบความทุกข์ยาก ก็ไม่ยอมว่างเว้นจากการสร้างบารมี

*เหมือนท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี ผู้เป็นยอดอุปลัฏฐากฝ่ายชายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านมีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาก ถึงกับเอาทองไปปูเต็มพื้นดิน เพื่อแลกกับพื้นที่ที่จะใช้สร้างเป็นวัดเชตวัน ท่านใช้บประมาณในการ

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๔

ก่อสร้างถึง ๕๔ โกฏิ เมื่อสร้างวัดแล้ว ท่านหมั้นไปวัดถวายสังฆทาน ฟังธรรมมิได้ขาด โดยไม่เคยไปวัดมือเปล่าเลย ทานทั้งหลายที่ท่านบริจาคนั้นมากมายมหาศาลเกินที่จะคณานับ

ด้วยความใจใหญ่กล้าคิดและทุ่มเทให้กับงานพระศาสนา เทวดาที่สิงสถิตอยู่ชุ่มประตูป้านกลัวว่าทรัพย์สมบัติของท่าน เศรษฐีจะหมด จึงคอยหาโอกาสบอกให้ท่านเลิกไปวัด เลิกถวายทานแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เนื่องจากจังหวะชีวิตของท่าน เศรษฐีในขณะนั้น สมบัติขาดมือการค้าขายก็ไม่ค่อยดี เงินทองที่เพื่อนยืมไปก็ไม่ได้อคืน ทรัพย์ที่ฝังไว้ริมตลิ่งก็ยิ่งถูกน้ำพัดหายไปอีก ท่านเศรษฐีจึงยากจนลง แต่ท่านก็ยังลืมนึกว่าถวายทานไม่ให้ขาดเลย แม้จะมีเพียงน้ำผักดองกับข้าวปลายเกเรียน ท่านก็ยังคงทำทานอย่างต่อเนื่อง

ครั้นเทวดาได้โอกาสจึงเข้าไปในบ้าน แล้วปรากฏกายสว่างไสวอยู่ต่อหน้าท่านเศรษฐี และพูดเตือนว่า “ท่านเศรษฐี ท่านอย่าได้ทำทานต่อไปเลย ตั้งแต่เข้าวัดมา ก็มีแต่ยากจนลง ท่านควรรีบหันกลับมาทำธุรกิจของท่าน เพื่อจะได้ทรัพย์สมบัติกลับคืนมาบ้าง จงเลิกทำบุญเสียเถอะ”

เศรษฐีได้ฟังดังนั้น แทนที่จะเชื่อฟังคำของเทวดา กลับบอกเทวดาว่า “ท่านเป็นถึงเทวดา ทำไมมาบอกให้เราเลิกทำบุญ

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๕

ท่านจงออกไปจากบ้านของเราเสียเถิด เราจะไม่อยมเล็กทำบุญ
เด็ดขาด” เมื่อเทวดาถูกเศรษฐีขับไล่เช่นนั้น ก็ไม่มีวิมานอยู่
เพราะตนเองมีบุญน้อย เกิดลำนิกผิด จึงไปขอร้องให้เทวดาชั้น
ต่างๆ มาช่วยพูดให้เศรษฐียกโทษให้ แต่ก็ไม่มีเทวดาใดๆ มาช่วยได้

พระอินทร์จึงแนะวิธีว่า ถ้าอยากให้เศรษฐียกโทษให้
ต้องไปทวงหนี้คืนให้ท่านเศรษฐี แล้วไปเอาทรัพย์ที่ถูกน้ำพัดพา
ไปกลับคืนมา นอกจากนั้นยังมีสมบัติที่อยู่ใต้ทะเลอีกมาก ให้ไป
ขวนมาให้เศรษฐีเพื่อจะได้ทำบุญต่อ แล้วเศรษฐีจะยกโทษให้
เทวดาตนนั้นจึงทำตามที่พระอินทร์แนะนำทุกอย่าง แล้วกลับมา
บอกท่านเศรษฐี พร้อมทั้งขอให้ท่านยกโทษให้ตน ที่พูดไปอย่าง
นั้นก็ด้วยความเป็นห่วงท่านเศรษฐี

เมื่อท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐียกโทษให้ เทวดาจึงมีวิมาน
อยู่ตามเดิม พระบรมศาสดาทรงตรัสชมเชยท่านเศรษฐีว่า
ทำถูกต้องแล้ว สมกับเป็นยอดนักสร้างบารมีจริงๆ แม้จะทำ
ทานด้วยน้ำผักดองกับข้าวปลายเกียยาก็ได้บุญมาก เพราะเมื่อ
จิตเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ทักซิณาทานนั้นชื่อว่ามีผลมาก
แม้ท่านเศรษฐีจะยากจนลง แต่ท่านก็ไม่เคยหวั่นไหว และไม่เคย
ว่างเว้นจากการสร้างบารมี เช่นนี้ได้ชื่อว่าทำตามอริยประเพณี
อย่างแท้จริง

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๖

แม้พระพุทธร่องค์เองครึ่งทรงบำเพ็ญบารมีเป็นพระโพธิ-
สัตว์ ถึงจะยากจนข้นแค้นเพียงไร พระองค์ก็ไม่เคยเลิกล้มการ
ทำความดี แม้จะมีหญาคาเพียงมัดเดียว เมื่อถูกขอกก็ไม่ได้ปฏิเสธ
และแม้จะถูกพญามารขัดขวางไม่ให้ทำทาน พร้อมทั้งขู่ว่าถ้า
ขึ้นให้ทานอยู่อย่างนี้ จะต้องตกหลุมถ่านเพลิงลึกถึง ๘๐ ศอก
พระองค์ก็ไม่เคยหวั่นไหว เพราะความเป็นผู้มีใจเด็ดเดี่ยวในการ
สร้างบารมีนี้เอง จึงทำให้พระองค์ได้บรรลุพระสัมมาสัมโพธิ-
ญาณในที่สุด

เพราะฉะนั้น ให้พวกเราตระหนักไว้เสมอว่า หากเงิน
ทองที่เคยมีใช้จ่ายอย่างสะดวกสบาย กลับหาได้ยาก และอุปสรรค
ต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตทำให้เราท้อแท้บ้าง แสดงว่าบุญใน
ตัวของเรายังพร่องอยู่ เป็นสัญญาณเตือนภัยว่าเราจะต้องรีบ
สั่งสมบุญเพิ่มขึ้น อย่าได้ท้อแท้หรือตระหนกตกใจเกินไป ให้ใช้
สติและปัญญาแก้ไข เพราะอุปสรรคมีไว้ให้แก้ ไม่ได้มีไว้ให้กลุ้ม
ปัญหาทุกปัญหาล้วนมีทางแก้ไข และจะแก้ไขได้ด้วยปัญญาที่
เกิดจากการทำใจหยุดใจนิ่งดีแล้ว

ไม่ว่าเศรษฐกิจจะตกต่ำหรือมีปัญหาใดๆ มารุมเร้า ล้วน
สามารถแก้ไขได้ด้วยบุญ ฉะนั้นเราต้องขวนขวายทำบุญทุกอย่าง
ตั้งแต่ทำทานเพื่อขจัดความตระหนี่ออกจากใจ หมั่นรักษาศีลให้

อนาถปิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๓

บริสุทธิ เจริญภาวนาให้มากยิ่งขึ้น หมั่นเติมความบริสุทธิให้กับตนเอง เมื่อความตระหนี่หลุดออกจากใจ กาย วาจา ใจของเรา บริสุทธิมากขึ้น ดวงบุญที่ใสสว่างอยู่ในกลางตัวของเรานี้ จะมีอายตนะดึงดูดสิ่งดีๆ เข้ามาแทนที่ จะช่วยพลิกผันเศรษฐกิจ การงาน จากเหตุการณ์ที่เลวร้ายให้กลับกลายเป็นดีขึ้นมาอย่างน่าอัศจรรย์

นักสร้างบารมีที่แท้จริงจะต้องไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใดๆ ที่เกิดขึ้น ใจจะมุ่งไปข้างหน้าเพียงอย่างเดียว เพราะเป้าหมายของเราคือ การนำตน และสรรพสัตว์เข้าสู่ฝั่งแห่งพระนิพพาน ซึ่งจะต้องอาศัยบุญใหญ่ และกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ ต้องกล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำ ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ถ้าเรามั่นคงในปณิธาน เป้าหมายอันสูงส่ง ความท้อแท้จะไม่บังเกิดขึ้นในใจของเรา อย่างแน่นอน

เมื่อใดที่เราท้อแท้หรือสิ้นหวัง ให้นึกถึงบุญภายในตัวที่ได้สั่งสมมา รวมทั้งภาพอันงดงามที่เราเคยสร้างบารมีร่วมกันมา ให้นำใจมาหยุดไว้ที่ศูนย์กลางกาย ซึ่งเป็นแหล่งแห่งพลังบุญ พลังบารมีอันบริสุทธิ ใจจะชุ่มฉ่ำเยือกเย็นอยู่ภายใน เปลี่ยนจากใจที่สับสนมาเป็นดวงใจที่หยุดนิ่ง จากที่รุ่มรวยเร้าร้อนคืนสู่ความสงบสุขเยือกเย็น แล้วเราจะมีกำลังใจเมื่อใจหยุด ณ ที่ตรงนั้น

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ทรัพย์หมด แต่ไม่หมดศรัทธา)

๓๖๘

ซึ่งเป็นทีที่ตีที่สุด เป็นการเพิ่มเติมบารมีให้แก่ตัวของเราเอง
อย่างดีที่สุด

ขอให้ทุกท่านปฏิบัติธรรมกันอย่างสม่ำเสมอทุกๆ วัน
อย่าได้ขาด ฝึกใจให้หยุดนิ่ง ให้ติดเป็นนิสัย ไม่ว่าจะมีการกิจ
มากน้อยเพียงไรก็ตาม เราจะไม่เอาภารกิจต่างๆ และความ
เจ็บไข้ได้ป่วย ความง่วง ความเหนื่อย ความเพลีย มาเป็นข้ออ้าง
แล้วเลื่อนเวลาของการปฏิบัติธรรมออกไป ซึ่งจะทำให้เราเสีย
โอกาสในการเข้าถึงธรรมอย่างน่าเสียดาย

ความสม่ำเสมอเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติธรรม
เพราะเมื่อเราหมั่นปฏิบัติธรรมทุกๆ วัน ใจของเราจะได้รับการ
ขัดเกลาให้ละเอียด ให้บริสุทธิ์เข้าไปเรื่อยๆ จนกระทั่งในที่สุด
เราจะสมปรารถนา มีดวงตาเห็นธรรมกันทุกคน

งานทางใจนั้น เราสามารถทำได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่
ในอิริยาบถใด จะยืน เดิน นั่ง นอน หรือทำภารกิจอะไรก็แล้วแต่
เราสามารถฝึกใจของเราให้หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายได้
และเมื่อถึงเวลาธรรมกาย เราก็มาปฏิบัติธรรมร่วมกันอย่างนี้
ทุกวัน

